

ĐẶC ĐIỂM BỆNH HỌC CỦA BỆNH XUẤT HUYẾT TRÊN CÁ KÈO
(*Pseudapocryptes elongatus*) NUÔI THƯƠNG PHẨM
PATHOGENESIS CHARACTERISTICS OF HEMORRHAGIC DISEASE IN MUDSKIPPER
(*Pseudapocryptes elongatus*)

Nguyễn Thu Dung* và Đặng Thị Hoàng Oanh

* Nghiên cứu sinh khóa 2011 trường Đại học Cần Thơ; nguyen.dung28@yahoo.com

ABSTRACT

Hemorrhagic disease of mudskipper (*Pseudapocryptes elongatus*) causes substantial damage to the farmers in some provinces in the Mekong Delta. In Soc Trang and Bac Lieu provinces, the clinical signs of diseased mudskippers were observed as hemorrhage on the body surface, fin and anal and that disease causes widespread mortality. In this study, 120 hemorrhagic fish samples were collected from 12 mudskipper ponds along with 10 healthy samples. Observation of disease fish kidney smear which were stained by Giemsa revealed clusters of spherical bacteria that broke the membrane of red blood cells. It was found on diseased fish samples a variety of white blood cells and macrophages that cell membranes were damaged by spherical bacterial cells. Bacterial isolation and identification from the blood and kidney of diseased specimens revealed mainly *Streptococcus* bacteria. Results of antibiotic sensitivity test showed that all tested isolates were sensitive to florfenicol (100%), and most of them (90%) were susceptible doxycycline, cefazoline, amoxicillin and tetracycline.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Cá bống kèo (*Pseudapocryptes elongatus*) là một loài cá bản địa với nguồn lợi tự nhiên phong phú, có giá trị kinh tế cao, được tiêu thụ rộng rãi trong nước. Cá bống kèo là loài ăn tạp thiên về thực vật trong tự nhiên, thức ăn của chúng là tảo khuê và bùn bã hữu cơ (Trần Đức Định và ctv., 2002). Cá bống kèo khi nuôi thương phẩm trong ao, có thể nuôi bằng thức ăn công nghiệp ngoài lượng thức ăn tự nhiên trong ao (Phạm Văn Khánh, 2006). Cá bống kèo được nuôi rộng rãi dưới nhiều hình thức như nuôi ghép với tôm trong ruộng lúa hay trong ruộng muối, ao vuông nuôi chuyên tôm, và sản lượng cá bống kèo tập trung phần lớn là những ao nuôi thâm canh cá bống kèo thương phẩm. Tuy nhiên, trong những vụ nuôi gần đây nghề nuôi cá bống kèo gặp trở ngại do dịch bệnh lây lan, trong đó có bệnh xuất huyết.

Do cá bống kèo là đối tượng mới được chọn nuôi trong những năm gần đây nên thông tin về bệnh đối tượng này còn rất hiếm. Trên thế giới có nhiều công trình nghiên cứu về bệnh xuất huyết trên các đối tượng nuôi thủy sản nước ngọt (như cá chép, cá tra, cá điêu hồng hay lươn đồng) và nước lợ mặn (như cá cá chẽm, cá chình, cá hồi). Tác nhân gây bệnh chủ yếu gây bệnh xuất huyết ở động vật thủy sản được công bố nhiều nhất là vi khuẩn thuộc các giống *Aeromonas*, *Vibrio*, *Streptococcus* và *Flexibacter*, *Pseudomonas*. Ở Việt Nam bệnh xuất huyết đã được báo cáo xuất hiện ở hầu hết các vùng nuôi thủy sản nước ngọt và trên nhiều loài cá như: tra, trắm cỏ, chép, rô phi, điêu hồng rô đồng, mè, trê. Tác nhân gây bệnh được cho là do vi khuẩn *A. hydrophila* (Bùi Quang Tê và Vũ Thị Tâm, 2000; Nguyễn Thanh Phương và ctv., 2007; Loan và ctv., 2009; Đặng Thị Hoàng Oanh và Nguyễn Đức Hiền, 2012) và *Streptococcus* sp. (Đặng Thụy Mai Thy và Đặng Thị Hoàng Oanh, 2010; Đặng Thị Hoàng Oanh và ctv., 2012; Đặng Thị Hoàng Oanh và Nguyễn Thanh Phương, 2012). Bệnh xuất huyết xảy ra quanh năm nhưng tần số xuất hiện cao nhất là đầu mùa mưa (giao mùa) và tỉ lệ tử vong từ 30-70%. Bệnh có thể xuất hiện ở tất cả các giai đoạn phát triển của cá (Tư Thanh Dung và ctv., 2005). Tuy nhiên, chưa có công trình nghiên cứu nào về bệnh xuất huyết ở cá kèo được công bố. Trong bài báo này chúng tôi trình bày kết quả nghiên cứu về “Đặc điểm bệnh học của bệnh xuất huyết trên cá bống kèo (*Pseudapocryptes elongatus*) nuôi thương phẩm” tập trung vào dấu hiệu bệnh lý, kính phết thận, định danh vi khuẩn phân lập từ cá bống

kèo và kháng sinh đồ của chúng nhằm cung cấp thông tin làm cơ sở nghiên cứu phòng và trị bệnh hiệu quả hướng đến nghề nuôi cá lồng kèo bền vững.